

Groep Achterhoek bezoekt Imkerij Immenhof

Frans van Tongeren

Op 31-08-2002 toerden 26 personen van Imker-groep Achterhoek-Liemers naar Molenhoek voor een bezoek aan Imkerij Immenhof.

Na ontvangst met koffie en honingkoek hield Marcel Hallmans een korte inleiding. Er volgde een rondleiding door de tuin; vervolgens een heerlijke brood-, fruit- en koffie-/theemaaltijd; daarna een praktische lezing in de ontvangsthall en een afsluiting met het nippen van honing, mede en honingkruiden-wijn. Kosten €15,- p.p. Het hele gebeuren daar zal ik niet uit de doeken doen. Ik zal mij beperken tot wat losse aantekeningen... over bijen!

312

Tot 1998 verhuurde Hallmans zijn volken aan fruit-kwekers. Bijen bezorgen hen 25% meerwaarde aan opbrengst. Doordat deze appelverkopers het niet zo nauw namen met bestrijdingsmiddelen, gaf Marcel het op en plaatste zijn volken in natuurgebieden.

Voor Hallmans halen zijn bijen nu nectar uit leverkruid, bramen, bosbessen en bosrank. Het stuifmeel van de laatstgenoemde is smaragdgroen en wordt gehaald tijdens het ochtendgloren.

De natuurbeheerders van het 'Reichswald' zijn blij met de grote bijenkasten van de imker. Hij moet ze plaatsen bij een verzameling mierenhopen. Bezoekers van het natuurgebied komen veelal te dicht bij de mierenhopen die slechts voor 1/3 deel boven het maaiveld uitkomen. Daardoor wordt er nogal wat broed vertrappt in het onzichtbare 2/3 deel in de grond. Bijen houden de mensen nu op eerbiedige afstand.

Ook ter beveiliging van dassenburchten worden bijen-volken in het natuurgebied geplaatst.

Goltzkasten

Hallmans' bijen bewonen Goltzkasten. Dat zijn kisten waarbij de broedkamerramen voor de honingkamerramen zijn geplaatst. Die honingkamerramen zijn rechthoeken die de korte zijde als toplat hebben en niet de lange zijde. Zeventien ramen naast elkaar. Pal achter die serie broedramen staat een verticaal koninginnerooster opgesteld en daarachter staan 17 honingkamerramen van dezelfde maat als de BK-ramen. Hallmans legde uit dat de bijen hierdoor meer honing verzamelen.

In een Spaar- of Simplexkast moeten bijen met nectar zich een weg banen door het broednest om de honing boven in de kast te kunnen krijgen. Dat valt niet mee.

Het is er druk en de ruimte is er beperkt. In de Goltzkast lopen ze *ongehinderd* onder het broednest door naar achteren, stappen door het rooster en vullen de cellen van de honingkamerramen. Die kasten zijn door twee personen redelijk te tillen. De lege honingraten worden er ter plekke ingehangen; als ze vol zijn voor de terugreis uitgenomen.

Bijen als voorbeeld van samenwerking

Hallmans heeft hulp van stagiaires uit het voortgezet speciaal onderwijs. Deze leerlingen zijn 17-21 jaar oud. Hij stoomt ze klaar voor het werk in de maatschappij! Marcel is een sociaal mens. 'Iedereen die we aan de kantlijn weghalen, is er eentje', zo zegt hij.

De bijen zijn al eeuwenlang een voorbeeld van optimale samenwerking. Al een jaar lang ontvangen Gonnie en Marcel groepen uit het bedrijfsleven en uit scholen. Hallmans laat hun de saamhorigheid van bijen zien en toont hun wat dat oplevert.

Wij volgden de imker door zijn prachtige tuin vol drachtplanten. Alles wist hij te benoemen. Het leraar-zijn (biologie) zit hem nog steeds in de genen. Over genen gesproken. Overal staan kastjes met bevruchte koninginnen. De bevruchting door 'Buckfast-paters' vindt o.a. plaats op het eiland Marken. Marcel nam dak en dekplank met beheerste bewegingen van de kast en bekeek de raampjes van bovenaf. Daar waar het optimaal rustig was, trok hij een raam uit de kast. Wij zagen een zuivere Buckfastkoningin. Type 00. Dat is niet de beste koningin om in een productievolk te zetten. Haar dochters, de F1-koninginnen, hebben van haar de eenmalige overgave van goede eigenschappen ontvangen. Dat heet 'heterosis'. Die dochters nu functioneren optimaal!

Voorzichtig met de koningin

Wij bekeken de F1-koninginnen. Marcel leerde ons hoe wij de koningin moesten ontzien. Haar zes pootjes moesten nauwlettend in de gaten worden gehouden. Ieder pootje bestaat uit zes cilindrische pootleden en het laatste deeltje, de pretarsus, is een voetlid met een klauwtje. Dit deeltje mag niet afbreken door het insect ruw van de raat te trekken. Recent onderzoek heeft aangetoond dat de koningin ook met haar poten speciale signaalstoffen op de raat afzet. Als de koningin niet friemelt met alle pootjes, moet de imker eventjes wachten. Een koningin op vijf of vier pootjes zal immers worden vervangen!

De imker sprak ook over het knippen van de koningin. Ze zal zich verzetten als de schaar dichtbij komt en bewegingen met haar pootjes maken. Het komt nogal eens voor dat de imker tevens een pootje afknijpt. Ook die koningin zal door het volk vervangen worden. Ramen met stuifmeel worden door imkers nog al eens weggehangen, maar dat zouden ze niet moeten doen. De bijen hebben wel 30 kilo stuifmeel per jaar nodig (150 potten vol) en willen dat graag bij de hand hebben. 'Niet verplaatsen dus', zegt imker Hallmans. Bij het verenigen van twee volken moet het standplaatsvolk op de bodem blijven staan. Zou daar op die bodem een volk met een andere koningin staan dan zullen de standplaatsvliegbeijen haar direct al om zeep helpen. Het voeren van volken dient in de avonduren te gebeuren. Overdag zouden de haaldriftige bijen alle volken kraken die niet weerbaar genoeg zijn.

Op de bijenstand dienen slechts volken te staan van eenzelfde ras. Daardoor treden er geen communicatieproblemen op. De snelheid van dansen levert dan b.v. eenzelfde afstand op.

Nog meer weten over de Immenhof?
Surf naar bijen-infocentrum in Malden
http://www.bijenhouden.nl/forum/topic.asp?ARCHIVE=true&TOPIC_ID=274

*Beste imkers vlieg eens uit
Zoem eens naar de Immenhof
Hulde, eer en heel veel lof
Wordt dan zeker uw geluid!*

(Bedankt Marion Zielhorst voor je inzet en je organisatie.)

bijen

Twee prachtige dagen op 'Schier'

Ben Trip

Alweer een reisje van 'Zuidlaren'? Welnee, je zou het bijna denken, kijkend naar bovenstaande tekst. Twee jaar geleden deed ik een spontane toezegging aan Jan Charpentier, actief bestuurslid van het bevruchtungsstation voor carnica's op Schiermonnikoog, dat wij van 'Zuidlaren' wel eventjes zouden helpen bij de opbouw van een bijenstalletje. Heel lang niets meer gehoord en dan opeens een telefoontje van Jaap Andringa, de beheerder van 'Schier', om mij te herinneren aan mijn spontane toezegging. Of ik zaterdag 12 april met de eerste boot en in gezelschap van een aantal imkervrienden met twee rechterhanden kon komen helpen bij de bouw van de nieuwe bijenstal.

De 1^e boot naar Schier? Half zeven! Dat werd dus om 5 uur opstaan. En zoals dat gaat met een 'schoolreisje', slecht geslapen en mooi een uur te vroeg bij de boot op Lauwersoog. Niet alleen wij waren te vroeg, ook een aantal bestuursleden en dat schept al gauw een band op de vroege morgen. Met Schier in het vizier kwam ook de zon; deze dag kon niet meer stuk. Zo vroeg in de morgen, buiten het vakantieseizoen, wil een buschauffeur wel even omrijden. Hij stopte pal voor de nieuwe plek van de bijenstal.

Plezierige samenwerking

Dat was even schrikken, want wie wel eens op het oude bevruchtungsstation is geweest, weet dat het voor onbekenden moeilijk te vinden was, maar schitterend gelegen in een dal.

En wat zagen wij hier? Een geraamte van houten balken op een grote betonplaat, een stapel planken en dakpannen op het zand direct naast de openbare weg. Alsof er een bungalow gebouwd moest worden! Na kennismaking met de anderen, werd al snel duidelijk wie hier de 'baas' was: Willem.

Nou ben ik gewend om zo rond 9 uur te beginnen met een kop koffie en een praatje.

Koffie? Welnee, de taken werden verdeeld en binnen 5 minuten zag ik Gerrit (nog maar net in de VUT) al op het dak, samen met een supersnelle bloemkoolteler uit de kop van Friesland.

Jan Enne en Harm werd even haarfijn uitgelegd hoe je een spijker in een plank moest slaan zonder 'deukjes' en de spijkers goed verdeeld over de plank.

Mij werd uitgebreid verteld hoe je moet zagen zonder 'haartjes' en wat het verschil is tussen de grove en de fijne zaagsnede.

Gaande de morgen begon ik een heel klein beetje te wennen aan het werk in de bouw en zag uit naar even gezellig koffie met een broodje. Wat denk je, om 10 uur pas roept Afra (geldzaken) ons voor de koffie met broodjes. Jongens, jongens wat een mooi moment ...